

Hayalin İncelikleri

2017-03-16 21:57:13

Hayal neden bu kadar güzel? İnsanın kaybolup gitmesi, önündeki gerçeği bırakıp, ne onun kadar bütün, ne onun kadar girift bir hayalin peşinden gitmesi neden bu kadar eğlenceli?

Plan yapmak insana mahsus, herhalde hayal kurmak da. Belki hayvanlar da rüya görüyordur ama uyanırken kendini hayale kaptırmanın pek yaşama şansı yok. İnsanın da yokmuş ama nasıl olmuş da olmuş?

Bana göre insanın *bilimle açıklanamayan* en önemli tarafı bu: Hayal kurmak veya olmayan şeyleri *uydurmak* anlaşıldığı kadarıyla insan beynine hayli pahalıya maloluyor, onun için beyin enerjimizin %25'ini tüketiyor. Ama bunu sağladığı bir önemli bir avantaj yok. Geçenlerde *eskiden insanlar hayalle gerçeği ayıramıyordu* diye bir yazı okudum, *eski* dediği 4000 sene kadar önce, Homeros'un tanrılarının bu kadar ciddiye alınması bundanmış. 4000 senede bu kadar değişim zor, bence manasız bir laf ama yine de asıl meseleyi, yani insanların bu kadar enerjiyi *boş bir iş için* ayırmalarını izah edemiyoruz.

Bu büyük beynin avantajları belki son onbin yılda ortaya çıktı ama fizyolojik olarak en az birkaç yüzbin yıldır büyük beyin mevcut. Kendisinden sonra gelecek onbininci nesil faydalansın diye gelirin %25'ini bir kenara ayırmaya benziyor bu, pek de tabiatın çalışma şekline benzemiyor. Bütün canlılar yavrularını koruyor ama o kadar uzun vadeyi düşünerek değil.

Hayalin insanı muhtemel tehlikelerden koruması mümkün ama ne kadar koruyabilir? Bir yerlerden kaplan çıkacağını hayal edip, bunun için önlem almak iyi tabii ama %25'ten bahsediyoruz ve *olanı olduğu gibi görmek* de önemli bir avantaj sağlıyor insanlara. Daha doğrusu *avantaj* olanı olduğu gibi görüp, plan yapabilmekte.

Hayalcilik belki en çok günümüzde işe yarıyor, buna rağmen hala iyi bir strateji değil. Hayata elimizdeki imkanları düşünerek başlamak genelde daha makul. Hemen her gün önüme *hayal edersen gerçekleştiresin* diyen yazılar çıkıyor ama bunların gerçekleştirdiği tek şey, okurlarını bir an için hayale daldırıp mutlu etmek olmalı. İnsanlara (diyelim okul için) imkan sahibi olmamanın da bazı durumlarda avantajlı olabileceğini söylemek bir şey, *hayal ettiğiniz her şey gerçekleşir* demek başka. Onun için meraktayım, bu cins insanların ataları nasıl olmuş

da genlerini aktaracak kadar hayatlarını devam ettirmiş?